

EL TEMPS I EL CLIMA (1/2)

L'ATMOSFERA	QUE ÉS?	<ul style="list-style-type: none"> • L'atmosfera és una capa gasosa de més de 1000 km d'espessor que envolta la Terra.
	FUNCIONS	<ul style="list-style-type: none"> • Evitar que els raigs solars arribin directament a la superfície de la Terra, i fer-hi possible la vida. • Protegir la Terra de la caiguda de meteorits. • Per filtrar les radiacions solars, l'atmosfera té la capa d'ozó: <ul style="list-style-type: none"> – Està entre 30 i 50 km d'altitud. – Evita que les radiacions ultraviolades (molt perilloses per als éssers vius) arribin a la Terra. – En contacte amb certs gasos industrials, s'hi fan forats, per on passen els raigs ultraviolats (greus efectes a pell i ulls).
	ESTRUCTURA	<ul style="list-style-type: none"> • L'atmosfera s'estructura en 4 capes: <ul style="list-style-type: none"> – Troposfera: la més propera a la Terra, i s'hi donen els fenòmens meteorològics. – Estratosfera: aire estratificat i estable. – Mesosfera: aire molt dens. – Termosfera: temperatures molt altes.
LA TEMPERATURA	LA TEMPERATURA ATMOSFÈRICA	<ul style="list-style-type: none"> • La temperatura atmosfèrica és el grau d'escalfament de l'aire per la radiació solar. • L'atmosfera s'escalfa des de baix. Els raigs solars toquen l'escorça terrestre, que transmet la calor que rep a l'aire que l'envolta. • Les temperatures es mesuren en graus centígrads amb els termòmetres i s'indiquen als mapes amb unes línies (isotermes).
	FACTORS QUE MODIFIQUEN LA TEMPERATURA	<ul style="list-style-type: none"> • Insolació: el factor més influent; depèn de la latitud o distància a l'equador, que rep els raigs solars perpendiculars (quan més allunyat, temperatures més baixes). • Altitud respecte del nivell del mar: quan més amunt, l'aire és menys dens i no retenen tant la calor (quan més elevats, temperatures més baixes). • Distància respecte del mar: el mar suavitza les temperatures de les zones properes a les costes perquè tarda a refredar-se i a escalfar-se.
LA HUMITAT DE L'AIRE I LES PRECIPITACIONS	LA HUMITAT DE L'AIRE	<ul style="list-style-type: none"> • La humitat és la quantitat de vapor d'aigua a l'aire, i procedeix de les aigües de la Terra i d'alguns éssers vius. • La quantitat de vapor que pot absorbir l'aire depèn de la temperatura: com més alta, més vapor d'aigua. • El grau d'humitat de l'aire es mesura amb l'higròmetre i s'expressa en percentatges.
	ELS NÚVOLS I LES PRECIPITACIONS	<ul style="list-style-type: none"> • El vapor d'aigua provoca les precipitacions, que es mesuren amb el pluviòmetre en litres per metre quadrat (l/m²). • Quan l'aire humit s'escalfa puja, es va refredant, es condensa en gotes molt petites, que s'uneixen i formen els núvols. En augmentar el pes de les gotes es provoca la precipitació en forma de pluja. <ul style="list-style-type: none"> – Si la temperatura de l'aire és molt baixa, les gotes es glacen, s'uneixen i formen flocs de neu. – Quan els cristalls de glaç dels núvols són arrossegats cap amunt per un corrent d'aire ascendent, creixen i cauen, formant la calamarsa.

EL TEMPS I EL CLIMA (2/2)

LA PRESSIÓ ATMOSFÈRICA I ELS VENTS	LA PRESSIÓ ATMOSFÈRICA	<ul style="list-style-type: none"> • La pressió atmosfèrica és el pes o la força que fa l'aire sobre la superfície de la Terra. Es mesura en hectopascals amb el baròmetre. • Depèn de 3 factors: <ul style="list-style-type: none"> – Altitud: com més altura menys pressió. – Temperatura de l'aire: l'aire càlid pesa poc i puja, provocant baixes pressions (depressions o borrasques); l'aire fred pesa més i baixa, provocant altes pressions (anticiclons). – Corrents d'aire (corrents jet), que circulen al voltant de la Terra.
	EL VENT	<ul style="list-style-type: none"> • El vent és una massa d'aire en moviment. S'origina quan entre dues zones es donen pressions atmosfèriques diferents. • La direcció del vent sempre va d'una zona d'altres pressions a una zona de baixes pressions. • La intensitat del vent és més gran com més gran és la diferència entre pressions atmosfèriques. • Hi ha diferents tipus de vents: <ul style="list-style-type: none"> – Constants: sempre bufen en la mateixa direcció (alís a l'equador). – Estacionals: canvien de direcció segons les estacions (monsons). – Locals (cerç, llevant...).